

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1683 Біологія (високі технології)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	091 Біологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

16.12.2022 р.

Справа № 1113/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 09 "Біологія" у складі:

Северинівська Олена Вікторівна – головуючий,
Бедункова Ольга Олександрівна,
Бумейстер Валентина Іванівна,
Галкін Олександр Юрійович,
Клімкіна Ірина Іванівна,
Колісник Ярина Іванівна,
Молодченкова Ольга Олегівна,
Поручинський Андрій Іванович,

за участі запрошених осіб:

Гожик А.П – представник ЗВО,
Футорна Оксана Андріївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1683
Назва ОП	Біологія (високі технології)
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОП акцентована на формуванні фахівця з розширеним кругозором, за рахунок доповнення традиційної профільної освіти з біології знаннями із суміжних природничих наук – фізики та хімії, здатного розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері молекулярних та нанобіотехнологій, наноматеріалознавства, наносенсорики, біоінформатики та їх міждисциплінарного застосування. ОП відповідає місії та стратегії ЗВО, зокрема сприяє розвитку природничих, фізико-математичних, медичних наук, формуванню широкого світогляду здобувачів освіти у відповідності до сучасних тенденцій розвитку суспільства. ОП дає можливість досягти ПР, визначених стандартом вищої освіти, а також ПР, які відповідають тенденціям розвитку спеціальності.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Під час формулювання цілей ОП та визначення результатів навчання було враховано пропозиції та рекомендації різних груп стейкхолдерів. Як зазначає ЕГ та здобувачі освіти за ОП, при реалізації ОП враховувались пропозиції стейкхолдерів з її удосконалення, зокрема були введені такі освітні компоненти: «Програмування», «Нанобіоаналітичні системи», «Молекулярно-біологічна фармакологія», «Онкобіологія». Разом з тим, відзначалась несистемність такої роботи, слабка комунікація між розробниками ОП та здобувачами освіти.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Як зазначено в матеріалах акредитаційної справи, цілі та програмні результати ОП відповідають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці – потребі впровадження інноваційних розробок та новітніх технологій в галузі біологічних наук, медичних наук, біоінформатики, екологічної біології та біотехнології, структурної біології, обчислювальної біології, та їх міждисциплінарного застосування. При формуванні змісту ОП та її окремих компонентів було враховано досвід провідних зарубіжних університетів: Університет Джона Хопкінса (Балтімор, США), Каліфорнійський Університет (Сан-Дієго, США), Колумбійський Університет (Нью-Йорк, США), Університет Барселони (Барселона, Іспанія).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

У матеріалах акредитаційної справи зазначено, що для досягнення цілей і ПРН, крім наповнення ОК, важлива увага приділяється вибору методів і форм навчання і викладання: виконанню лабораторних досліджень, обробці та аналізу їх результатів, формуванню висновків, письмовим та усним звітам, виконанню самостійних практичних завдань, підготовці презентацій та доповідей, дискусій, круглих столів, індивідуальних завдань з науковою складовою (пошук, аналіз, синтез). Перелік компетентностей і програмних результатів навчання відповідає Стандарту вищої освіти. Крім того, відповідно до особливостей ОП, передбачені додаткові ПРН, які забезпечуються як обов'язковими компонентами, так і дисциплінами вільного вибору здобувача.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів, загальний обсяг вибіркових компонент – 61 кредит (25,42%), що відповідає чинним нормам. Частина вибіркових дисциплін згрупована у 2 блоки.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом освітні компоненти ОП забезпечують досягнення всіх ПРН. Освітні компоненти, включені до даної ОП, загалом формують логічну структуру та спрямовані на досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання, забезпечують покрокову підготовку здобувачів вищої освіти для подальшої професійної діяльності. ЕГ звертає увагу на взаємопов'язаність ОК у структурно-логічній схемі, зокрема не зрозумілим є зв'язок ОК17 "Українська та зарубіжна культура" з ОК22 "Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності".

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Як зазначено у матеріалах акредитаційної справи, теоретичною складовою предметної області спеціальності "Біологія" є, зокрема, структурні та функціональні характеристики біологічних систем на різних рівнях організації; механізми збереження, реалізації та передачі генетичної інформації в організмі, форми взаємовідносин між мікро- та макроорганізмами, еволюційні ідеї органічного світу. Метою ОП є підготовка фахівців в галузі біології, із спеціалізацією у сфері міждисциплінарних досліджень, пов'язаних з фізичними, хімічними та інформаційними підходами/технологіями. Тому загалом зміст ОП відповідає предметній області спеціальності "Біологія".

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачі освіти за даною ОП мають змогу обрати один з вибіркових блоків дисциплін, або набір дисциплін з інших ОП в університеті. Вибіркові дисципліни ОП сформовані у 2 рівнозначні за кредитами блоки: «Молекулярна біотехнологія» та «Нанотехнології в біології». Як зазначає ЕГ, серед ОК ОП та НП не введені вибіркові дисципліни, крім зазначених у вказаних вище блоках. При цьому здобувачі освіти погано поінформовані про можливість вибору освітніх компонент, які викладають в університеті поза вказаними блоками. Варто оптимізувати або належно обґрунтувати вибір дисциплін блоками.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів вищої освіти забезпечується практичними, лабораторними заняттями, а також чотирма видами практик. Разом з тим, не зрозуміло, яким чином здобувачі освіти здобувають практичну підготовку на тих ОК, де викладачами є сумісники і/або у переліку необхідних ресурсів зазначається Інтернет та мультимедійне обладнання.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Соціальні навички забезпечується викладанням таких ОК з блоків обов'язкових та вибіркових компонент ОП як, соціально політичні студії, українська та зарубіжна культура, вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності, іноземна мова, виробнича та переддипломна практики, а також при виконанні лабораторних досліджень, при підготовці презентацій та доповідей, дискусіях, круглих столах, виконанні індивідуальних завдань з науковою складовою.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Як зазначено у матеріалах акредитаційної справи, при розробці ОП враховано положення розділу/вимоги до професій 4.2. та додатків А і Б Класифікатора професій ДК 003:2010. За ОП присвоюється професійна кваліфікація 3211 Лаборант (біологічні дослідження); 3119 стажист-дослідник окремим рішенням екзаменаційної комісії за умови

дотримання вимог: 1. Успішного оволодіння компетентностями блоку дисциплін вільного вибору студента з оцінками не нижче 75 балів; 2. Проходження всіх практик, які передбачені навчальним планом, з оцінками не нижче 75 балів; 3. Захистом кваліфікаційної роботи бакалавра з оцінкою не нижче 75 балів.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг окремих ОК відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Розподіл часу між заняттями і самостійною роботою здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу. Кількість годин навчальних занять у ОК планується з урахуванням досягнутої здобувачами здатності навчатися самостійно та становить від 33% до 50% (по відношенню до загального обсягу навчального часу).

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Навчання здобувачів ОП за дуальною формою не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на ОП формуються на основі Умов прийому для здобуття вищої освіти, які щорічно затверджуються МОН. Відповідно до цього, вступ для здобуття ОР Бакалавр здійснюється на основі повної загальної середньої освіти за рейтингом. Рейтинг формується за конкурсним балом. Правила прийому на ОП «Біологія (високі технології)» за ОР Бакалавр розміщені на офіційному веб-сайті КНУ є зрозумілими, чіткими та не містять дискримінаційних положень.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Відповідно до Правил прийому на ОП навчання на основі загальної середньої освіти визначено вступ на основі сертифікатів ЗНО з Української мови, Біології та предметів на вибір (будь який предмет з доступних для складання). Коефіцієнт кожного компоненту ЗНО відповідає особливостям ОП. Мінімальний бал ЗНО становив 100 балів. Найвищим (0,26) – є коефіцієнт для сертифікату ЗНО по вибору та коефіцієнт (0,08) для середнього балу додатку для атестату. Остання позиція на думку розробників ОП важлива, адже вступник має мати гарні знання з різних дисциплін для подальшого міждисциплінарного навчання.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти діє відділ академічної мобільності, який здійснює організаційний супровід програм академічної мобільності, методичну допомогу щодо оформлення документів, перезарахування результатів навчання, контроль за виконанням програм академічної мобільності. Серед форм академічної мобільності, що здобувають на ОС «Бакалавр» є навчання за програмами академічної мобільності, мовне і наукове стажування. Інформація щодо наявних програм університетів-партнерів, щорічних грантів, представлена на офіційному веб-сайті відділу академічної мобільності, соціальних мережах ЗВО. На ОП було застосовано процедуру зарахування результатів навчання курсу «Основи обчислювальної структурної біології» для студентки Мамоєлик В.О., яка за міжнародною програмою обмінів ERASMUS+ опанувала курс «Bioinformatic of the web» в Уппсальському університеті

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО на даний момент не має затвердженого нормативного документу, що регламентує визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Визнання таких результатів можливе як самостійне рішення НПП. Як зазначено у звіті ЕГ, випадок практики застосування процедури визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті пов'язаний із зарахуванням у 2020 році. Викладач Світлана Гринь зараховувала результати проходження курсу по органічній хімії на платформі Coursera.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Згідно Положення про організацію освітнього процесу у ЗВО передбачені такі форми організації освітнього процесу: навчальні заняття (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, консультації); самостійна робота (самостійне опанування освітніх компонентів, бакалаврська робота); практична підготовка (переддипломна практика, виробнича практика, науково-дослідницька робота); контрольні заходи (іспит, залік, диференційований залік, контрольні роботи, захист бакалаврської роботи тощо). Конкретні форми зазначені у робочих програмах навчальних дисциплін. Студентоцентричний принцип є пріоритетним у підготовці фахівців за ОП, що відповідає загальній парадигмі освітнього простору здобувачів ЗВО. Рівень задоволеності студентів методами навчання і викладання досліджується через анкетування та опитування. За результатами опитування, деякі здобувачі висловлювали низький рівень задоволення викладанням ряду ОК та відношенням до викладання кількох НПП, але ці висловлювання були поодинокими і не носили системного характеру.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Робочі програми навчальних дисциплін більшості ОК розміщені на сайті і містять інформацію щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання. У програмах навчальних дисциплін чітко розподілені бали за кожний вид діяльності. Слід зауважити, що структурний підрозділ при реалізації ОП не практикує використання уніфікованих освітніх онлайн платформ на кшталт Moodle, Google Classroom чи Microsoft Office 365 Teams для розміщення навчально-методичних матеріалів або не заявляє про їх використання у освітньому процесі.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Наукова складова підготовки бакалаврів, реалізована в ОП шляхом вирішення реальних наукових-практичних задач під час проведення лабораторних, практичних занять, самостійної роботи; шляхом власної наукової роботи, яка виконується здобувачами вищої освіти під час виробничої практики та підготовки випускної бакалаврської роботи; шляхом залучення до виконання українських та міжнародних наукових проектів, виступів з доповідями на наукових та науково-практичних конференціях.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Як зазначено у матеріалах акредитаційної справи, викладачі ОП систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик відповідній галузі, в тому числі використовуючи результати власних досліджень, оновлюючи робочі програми навчальних дисциплін (ОК «Молекулярна біологія», «Біофізика», «Фізіологія рослин», «Еволюційна біологія» оновлені за рахунок додавання результатів власних досліджень НПП).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

У ЗВО діє Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ та Положення про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ, в яких чітко регламентується організація програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу на території України чи поза її межами та перезарахування результатів навчання для учасників програм академічної мобільності. Викладачі ОП залучені у міжнародні наукові дослідження, що проводяться спільно з фахівцями Університету Західної Австралії (Австралія), Університету Карлсруе (Німеччина), Джексоновського Державного Університету(США), Університету Портсмута (Великобританія), Університет Джона Хопкінса, тощо.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

За ОП передбачено такі форми контрольних заходів як поточний (тестування, презентації, доповіді, розрахункові завдання, лабораторні звіти, виконання завдань контрольних робіт, захист звіту з виробничої практики) та підсумковий контроль (семестровий контроль- залік, диференційований залік, іспит; підсумкова атестація – комплексний іспит за програмою підготовки, захист бакалаврської роботи). Форми (методи) оцінювання забезпечують валідність оцінювання успішності студентів та встановлення факту досягнення результатів навчання. Форми контролю, бали, якими оцінюються контрольні заходи, зазначені у робочих програмах дисциплін, що оприлюднені на сайті "Інституту високих технологій". Проте незрозумілим з оприлюдненої інформації залишається наявність подвійних балів за кожен форму оцінювання. Також в робочих програмах дисциплін, практик та методичних рекомендаціях щодо виконання та оформлення кваліфікаційних робіт не наведено критерії оцінювання конкретних контрольних заходів. В робочих програмах зустрічаються не зовсім коректні формулювання, зокрема, «Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за екзамен не може бути меншою 24 балів».

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Атестація здійснюється екзаменаційною комісією та у формі кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає Стандарту вищої освіти введеного в дію наказом МОН України №1458 від 21.11.2019 року. Атестація випускників проводиться відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії КНУТШ» <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20opro%20DEK.doc>.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Інформація щодо контрольних заходів оприлюднюється на сайті (<https://iht.knu.ua/navchannja/bakalavr-biolohiiavysoki-tekhnolohii/>), в робочих програмах, графіках освітнього процесу, графіках підсумкового оцінювання, графіках звітів з практик, графік роботи ЕК та усно на початку викладання кожного освітнього компоненту (<https://iht.knu.ua/2022/04/22/hrafik-sesii/>). Проведення заліково-екзаменаційної сесії з використанням технологій дистанційного навчання визначено Тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у ЗВО Сторінка 16 (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_tech.pdf). Структуру та зміст екзаменаційних білетів затверджують колегіальним рішенням кафедри. Публічність оцінювання підтверджується оприлюдненням результатів поточного контролю до журналів академічних груп та системи Тритон. Запобігання конфлікту інтересів регламентовано порядком вирішення конфліктних ситуацій (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>), Положенням про Апеляційну комісію (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/Appellate%20Commission.pdf>) (регулює можливість апеляції на етапі вступу на навчання). ЕГ зазначила, що в кінці кожного семестру проводиться анкетування і опитування здобувачів ВО щодо виявлення їхніх потреб та інтересів, результати аналізуються на засіданні ректорату.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У нормативних документах ЗВО визначені чіткі та зрозумілі процедури дотримання академічної доброчесності (Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату у КНУТШ (<https://bit.ly/3byKiW8.>); Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethicalcode-of-theuniversity-community.pdf>); Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/RVoFflU>, підрозділи 9.8, 10.7 та окремі підпункти розділів 7 і 8); Ухвала ВР Про репутаційну політику КНУТШ (<https://cutt.ly/hlhjxKS>). Ухвала ВР Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти (<http://surl.li/azapg>). Як зазначено у матеріалах ЕГ, здобувачі освіти та представники студентського самоврядування не в повній мірі володіють інформацією щодо принципів академічної доброчесності. Тому ЕГ рекомендує активізувати роботу за напрямом ознайомлення здобувачів з принципами та процедурами академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

У матеріалах акредитаційної справи зазначено, що аналізована ОП орієнтована на найсучасніші досягнення в біології, біотехнології, нанотехнологіях, інформаційних технологіях та суміжних галузях науки, тому при доборі НПП перевага надається кандидатам з високим рівнем професіоналізму та авторитетом в академічній, університетській, а також підприємницькій спільноті, а рівень професіоналізму викладачів аналізує відповідна кафедра та вчена рада інституту. НПП, що читають дисципліни аналізованої ОП, мають високу професійну та наукову кваліфікацію та забезпечують викладання на належному рівні як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін (<https://iht.knu.ua/navchannja/bakalavr-biologhii-vysoki-tekhnohii/>). Відповідність академічної кваліфікації НПП підтверджує наявність публікацій у закордонних виданнях іноземною мовою, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Наприклад, керівник проектної групи та викладач на ОП д.б.н. О.В. Цимбалюк є автором більше 100 публікацій, 71 статті, підручника та монографії, які забезпечують наукометричні показники Індекс Хірша 4 (Scopus) (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36915844400>). НПП, які викладають на ОП за сумісництвом, також мають високі показники наукової діяльності. Наприклад, академік О.П. Солдаткін має індекс Хірша 38 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=7006124848>), д.б.н. С.В. Дзядевич має індекс Хірша 36 (Scopus) (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212448897>).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Питання конкурсного добору регулюються Положенням про конкурс (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1863>), Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>. В основу конкурсного добору викладачів ОП покладено їхній науковий рівень в області, сумісній із навчальною дисципліною, рівень наукових публікацій і досвід викладання у вітчизняних і закордонних ЗВО.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Як зазначено у акредитаційній справі, у ЗВО існує пріоритетність залучення роботодавців до формування освітніх програм та їх корекції, до участі у практичній підготовці (зокрема, через проходження навчальних та виробничих практик на базі академічних установ, державних та приватних підприємств та компаній). До навчального процесу за ОП залучені представники роботодавців: академік НАН України О. П. Солдаткін, д. б.н. провідний науковий співробітник Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України Данилович Ю.В., співробітник компанії «Медлаб» Сухопара С.В., провідний співробітник Інституту молекулярної біології та генетики, чл.-кор. НАНУ Дзядевич С. В.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

До аудиторних занять ОП залучено академіка НАН України, д.б.н., завідувача відділу біомолекулярної електроніки Інституту молекулярної біології та генетики НАНУ, професора Олексія Петровича Солдаткіна. До викладання на ОП ОК «Біохімія» залучений доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України Данилович Юрій Володимирович, член кореспондент Національної академії наук України Дзядевич Сергій Вікторович викладає ОК : «Біосенсори», «Наноаналітичні системи». До викладання залучено також представників роботодавців з приватних компаній. Наприклад, нормативні дисципліни «Імунологія» та «Мікробіологія» викладає Сухопара Сергій Валерійович, який є лікарем вищої категорії за спеціальністю «Клінічна лабораторна діагностика», фахівцем-практиком, представником роботодавця від компанії «Медлаб».

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У ЗВО практикується матеріальне винагородження НПП за результатами наукової діяльності, зокрема за публікації в міжнародних виданнях, які входять до профільних міжнародних наукометричних баз даних. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП шляхом направлення на стажування або надання творчих відпусток і звільнення від занять на цей період, преміювання за високі результати публікаційної активності, встановлення завдань щодо професійного зростання в контрактах. Наприклад, премії за публікаційну активність отримували викладачі ОП О. Ю Нипорко, А. І. Драган та інші. Можливості для підвищення кваліфікації створює Інститут післядипломної освіти (<http://www.ipe.knu.ua/>) та Відділ академічної мобільності КНУ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Як зазначено у матеріалах акредитаційної справи, згідно розпорядження ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» від 10.12.2018р. за №113 (<http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/>) розвиток викладацької майстерності стимулюється, зокрема, шляхом визначення і відзначення кращих викладачів року, які отримують премії. Також викладачам вручаються Подяки, Грамоти та Почесні нагороди Університету, МОНУ, НАНУ, НАПНУ, тощо. Університет є учасником програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (UkraineHigherEducationTeachingExcellenceProgramme) та проекту: «Якісне навчання через якісне викладання».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

У навчальному процесі ОП інтенсивно використовується обчислювальне обладнання, як загально університетське – обчислювальний кластер Київського національного університету, так і таке, що знаходиться в розпорядженні Інституту високих технологій – персональні комп'ютери та робочі станції. Використання цього обладнання забезпечує виконання практичних та лабораторних робіт in silico (практична частина підготовки здобувачів), а також доступ до навчальних і наукових інформаційних ресурсів як компонентів теоретичного навчання. За потреби (особливо при викладанні дисциплін «Структурна біологія» та «Визначення просторової структури біологічних макромолекул») для виконання лабораторних та кваліфікаційних робіт залучається спектрофлуориметр, диференційний сканувальний та ізотермічний тигрувальний нанокалориметри, які є в розпорядженні кафедри молекулярної біотехнології та біоінформатики. Разом з тим, не зрозуміло, яким чином здобувачі освіти отримують практичну підготовку на ОК, де викладачами є сумісники і/або у переліку необхідних ресурсів (за матеріалами самооцінювання) зазначається Інтернет та мультимедійне обладнання.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Як зазначено у самооцінюванні, ЗВО забезпечує вільний доступ здобувачів освіти до наявної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання та/або наукової діяльності в межах ОП (сучасно обладнані аудиторії, лабораторії, бібліотека, інформаційна мережа Університету); забезпечує можливість реалізувати свій творчий потенціал (коворкінги і креативні простори, створені за підтримки роботодавців, Туристичний клуб «Університет» (<http://tourclub.kiev.ua>), Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<http://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center>) тощо).

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Стратегічний план розвитку Університету на період 2018-2025 року, затверджений Вченою радою Університету 25 червня 2018 року, містить заходи з соціально-педагогічного супроводу для забезпечення сприятливих умов навчання. На випусковій кафедрі створено безпечні умови навчання та праці, відсутні будь-які прояви насильства та булінгу, що було підтверджено під час інтерв'ювання ЕГ. ЗВО забезпечує можливість реалізувати свій творчий потенціал (Молодіжний центр культурно-естетичного виховання, <http://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center>; туристичний клуб «Університет», <http://tourclub.kiev.ua> тощо), є можливість підвищити рівень знання іноземних мов (Центр іноземних мов КНУ імені Тараса Шевченка (<http://langcenter.knu.ua/ru/422-2>)).

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Як зазначено у матеріалах акредитаційної справи, до складу університету входять відділ академічної мобільності, відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками (<http://jobs.knu.ua>), спорткомплекс, Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<http://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center>), центр комунікацій, Наукове товариство студентів та аспірантів (<http://ntsa.univ.kiev.ua/>), соціологічна лабораторія, які забезпечують освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів. Як засвідчили результати опитування, проведені в період зимових канікул 2022 року, здобувачів вищої освіти у цілому задоволені навчанням на даній ОП.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (п.12.3.8) ЗВО забезпечує учасникам освітнього процесу (у т. ч. іноземним громадянам і здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки, тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні. Регламентують створення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами ряд інших документів, зокрема Концепція розвитку інклюзивної освіти "Університету рівних можливостей" (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/equalopportunities/Concept-of-inclusive-education-development.pdf>), Пам'ятка про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/equalopportunities/>).

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій визначаються Положенням про організацію освітнього процесу, Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (http://www.asp.univ.kiev.ua/doc/NP_Baza_univ/Vks_N105-32_14.02.2020.pdf (введений в дію наказом Ректора N105-32 від 14.02.2020 р.), Заходами щодо запобігання та протидії корупції (<https://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p4>). В ЗВО затверджена Антикорупційна програма http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf, Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversitycommunity.pdf>), Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введений в дію наказом ректора від 08.02.2022 № 79-32 <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2008>, Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка, введено в дію наказом ректора від 10.11.2021 № 897-32 <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1885>. Відповідно до цих документів, розгляд порушень забезпечує керівник відповідного підрозділу Університету, до штатного складу якого належить звинувачена в порушенні особа чи група осіб. Будь-який член університетської спільноти може поскаржитися на порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, надавши докази фактів, викладених у скарзі. Керівнику встановленому порядку організує розгляд справи по суті. У випадку грубого порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, керівник відповідного підрозділу уповноважений ініціювати розгляд справи на Комісії з етики.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно з визначеною інституційною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Київського національного університету імені Т.Шевченка. ЗВО продемонстрував які зміни відбулися в ОП та чим вони були вмотивовані.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Університет продемонстрував залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

В межах ВСЗЯ взаємодія з роботодавцями має реальний та постійний характер стосовно цієї ОП, але не продемонстровано, що таке залучення забезпечує готовність здобувачів до професійної діяльності після завершення ОП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

За даною ОП наявна практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Акредитація даної ОП проводиться вперше.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ відзначила, що здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, інші причетні до освітньої діяльності за ОП мають розуміння необхідності покращення якості освіти. Проте, наявність окремих елементів системи (підрозділ, що здійснює моніторинг якості освіти та кар'єри випускників, або навіть окремих процедур та заходів) є недостатнім. Потрібні факти узгодженості усіх елементів системи та її спрямування на покращення освітньої діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентуються Статутом Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <https://cutt.ly/RVoFflU>, Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>, Етичним кодексом університетської спільноти <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversity-community.pdf>, Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<http://surl.li/alemv>). Усі ці документи розміщені на сайті ЗВО (<https://iht.knu.ua/normatyvna-baza/>).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

На момент проведення акредитації проєкт оновленої ОП відсутній, що є недоліком відповідно до акредитаційних вимог.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОП оприлюднена на сайті за посиланням <https://iht.knu.ua/navchannja/bakalavr-bioloohiia-vysoki-tekhnohii/>.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до

тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендовано налагодити ефективну комунікацію гаранта та групи забезпечення зі стейкхолдерами, впорядкувати та систематизувати обговорення та оновлення ОП, оприлюднювати результати обговорення ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендовано звернути увагу на структуру ОП, зокрема на логічну взаємопов'язану систему ОК. Рекомендовано покращити поінформованість здобувачів освіти про можливість вибору освітніх компонент, які викладають в університеті поза блоками. Варто оптимізувати та/або належно обґрунтувати вибір дисциплін блоками. Рекомендовано обґрунтувати достатність ресурсів Інтернету та доступ до мультимедійних матеріалів для якісної практичної підготовки з окремих ОК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендовано розробити та затвердити нормативний документ, що регламентує визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано при реалізації ОП впровадити практику використання освітніх онлайн платформ, наприклад, Moodle, Google Classroom чи Microsoft Office 365 Teams для розміщення навчально-методичних матеріалів, організації онлайн навчання або описати їх використання у освітньому процесі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо розробити чіткі та зрозумілі критерії оцінювання контрольних заходів та оприлюднити їх у робочих програмах ОК ОПП. Рекомендуємо посилити популяризацію академічної доброчесності серед здобувачів ВО, зокрема включати її основні принципи в політики курсу у робочих програмах.

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано деталізувати інформацію про матеріально-технічне забезпечення практичної підготовки з ОК, зокрема для тих, де у переліку необхідних ресурсів зазначається Інтернет та мультимедійне обладнання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо оприлюднювати інформацію про те з якими викликами стикається ЗВО у процесі запровадження процедур перегляду ОП. Продемонструвати, що ЗВО вживає заходів для того, аби здійснювати загальний моніторинг кар'єрних шляхів випускників ОП і використовувати їхній досвід під час перегляду ОП (опитування випускників, співпраця з асоціацією випускників тощо). Продемонструвати, що ВСЗЯ університету уможливила адекватне реагування на недоліки, які виявлялися під час здійснення необхідних процедур з акредитації попередніх подібних програм, а також поширювала позитивні практики. Продемонструвати алгоритм вдосконалення курсів та як забезпечується якість викладання, що орієнтована на навчання інноваціям та підприємництву. Доцільно під час анкетування задавати питання для здобувачів освіти наскільки курси були корисними для них, а для викладачів про організацію бізнес процесів у ЗВО та бюрократичні підходи в управлінні.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендовано оприлюднити проект оновленої ОП для обговорення на сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СЕВЕРИНОВСЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА